

**UCHWAŁA NR XXVII/487/16
RADY MIASTA BYDGOSZCZY
z dnia 23 marca 2016 r.**

w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bydgoszczy za rok 2015 wraz z wykazem potrzeb na rok 2016.

Na podstawie art. 110 ust. 9 oraz art. 112 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163, poz. 693, poz. 1058, poz. 1240, poz. 1310 i poz. 1607)

uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjąć sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bydgoszczy za rok 2015 wraz z wykazem potrzeb na rok 2016 w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta

dr Zbigniew Sobociński

Uzasadnienie

1. Przedmiot regulacji:

Przedmiotem regulacji jest przyjęcie sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej za rok 2015 wraz z wykazem potrzeb.

2. Omówienie podstawy prawnej:

Zgodnie z art. 110 ust. 9 oraz art. 112 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bydgoszczy jest zobowiązany do przedłożenia sprawozdania z wykonania zadań własnych gminy i zadań zleconych gminie, a także zadań własnych powiatu i zadań administracji rządowej realizowanych przez powiat oraz przedstawienia potrzeb w zakresie pomocy społecznej.

3. Konsultacje wymagane przepisami prawa:

Nie dotyczy. Uchwała nie wymaga konsultacji.

4. Uzasadnienie merytoryczne:

Przyjęcie niniejszej uchwały wynika z uregulowań zawartych w art.110 ust. 9 oraz art. 112 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej. W związku z powyższym celowe jest przedłożenie i przyjęcie sprawozdania wraz z wykazem potrzeb w zakresie pomocy społecznej z uwagi na konieczność udzielania pomocy na rzecz osób, rodzin pozostających w trudnych warunkach życiowych poprzez rozszerzanie i tworzenie nowych form pomocy oraz rozwijanie infrastruktury socjalnej.

5. Ocena skutków regulacji:

Podjęcie uchwały nie wywołuje skutków finansowych.

Dyrektor
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Bydgoszczy

Renata Dębińska

*Sprawozdanie z działalności
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Bydgoszczy
za rok 2015*

Spis treści

Wstęp	3
Struktura wydatków w zakresie realizowanych zadań ustawowych	9
Część I – Zadania z zakresu ustawy o pomocy społecznej	12
1. Pomoc środowiskowa na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych	12
1.1. Klienci pomocy społecznej korzystający z systemu świadczeń wspomagających osoby i rodziny	12
1.2. Powody przyznania pomocy	12
1.3. System świadczeń	14
1.4. Opłacanie składki na ubezpieczenie zdrowotne	14
1.5. Realizacja programów dożywiania	15
1.6. Wynagrodzenie dla opiekunów prawnych	18
2. Pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym	19
2.1. Usługi opiekuńcze	19
2.2. Dzielne Domy Pomocy Społecznej	20
2.3. Domy Pomocy Społecznej	21
2.4. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych	22
2.5. Orzekanie o niepełnosprawności	24
3. Pomoc osobom z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzinom	26
3.1. Specjalistyczne usługi opiekuńcze	26
3.2. Środowiskowe Domy Samopomocy	27
4. Pomoc osobom bezdomnym	28
4.1. Udzielanie schronienia	28
4.2. Jadłodajnie	29
5. Pomoc dla osób usamodzielnianych w zakresie zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej	30
6. Pomoc rodzinie w sytuacji kryzysowej i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	30
7. Pomoc cudzoziemcom	33
8. Potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej	33
9. Praca socjalna	33
Część II – Zadania z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	35
1. Informacja z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny	35
2. Informacja z realizacji zadań z zakresu pieczy zastępczej	39
2.1. Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz placówkach opiek.-wychowawczych	41
2.2. Wydatki związane z przyznawaniem pomocy osobom usamodzielnianym opuszczającym pieczę zastępczą	44
Część III – Działania na rzecz włączenia społecznego	46
1. Klub Integracji Społecznej	46
2. Centrum Integracji Społecznej	47
3. Prace społecznie użyteczne	50
Część IV – Wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej na rok 2016	51

Wstęp

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bydgoszczy jest jednostką budżetową powołaną uchwałą Nr XI/88/90 Miejskiej Rady Narodowej w Bydgoszczy z dnia 25 kwietnia 1990r.

Ośrodek jest jednostką powołaną do wykonywania zadań z zakresu pomocy społecznej na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. Nr 64, poz.593 z późn.zm.) oraz innych ustaw, w szczególności:

- z dnia 12 grudnia 2013r. o cudzoziemcach (Dz.U. z 2013r. poz.1630 z późn.zm.),
- z dnia 17 czerwca 1966r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz.U. z 2014r. poz.1619 z późn.zm.),
- z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2013r. poz.267 z późn.zm.),
- z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2008r. Nr 164 poz.1027 z późn.zm.),
- z dnia 25 lutego 1964r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2012r. poz.788 z późn.zm.),
- z dnia 23 kwietnia 1964r. Kodeks cywilny (Dz.U. z 2014r. poz.121 z późn.zm.),
- z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2013r. poz.595 z późn.zm.),
- z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2013r. poz.594 z późn.zm.),
- z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 2011r. Nr 231 poz.1375 z późn.zm.),
- z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2013r. poz.885 z późn.zm.),
- z dnia 29 września 1994r. o rachunkowości (Dz.U. z 2013r. poz.330 z późn.zm.),
- z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2014r. poz.1118 z późn.zm.),
- z dnia 31 stycznia 1959r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz.U. z 2011r. Nr 118 poz.687 z późn.zm.).

Zgodnie z art.110 ust.9 ustawy o pomocy społecznej kierownik ośrodka pomocy społecznej składa radzie gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

Działalność Ośrodka finansowana jest ze środków własnych miasta oraz ze środków budżetu państwa.

Ośrodek, zgodnie ze statutem, realizuje zadania własne i zlecone gminie, zadania z zakresu administracji rządowej wykonywane przez powiat, określone ustawami oraz zadania pomocy społecznej przyjęte do realizacji na podstawie zawartych porozumień i umów z organami administracji rządowej lub jednostkami samorządu terytorialnego.

Praca realizowana przez pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bydgoszczy polega na wyeliminowaniu, bądź zminimalizowaniu niekorzystnych sytuacji prowadzących do wykluczenia społecznego, które z kolei utrwalają proces marginalizacji i sprzyjają pozostawaniu na marginesie społecznym osób i grup społecznych.

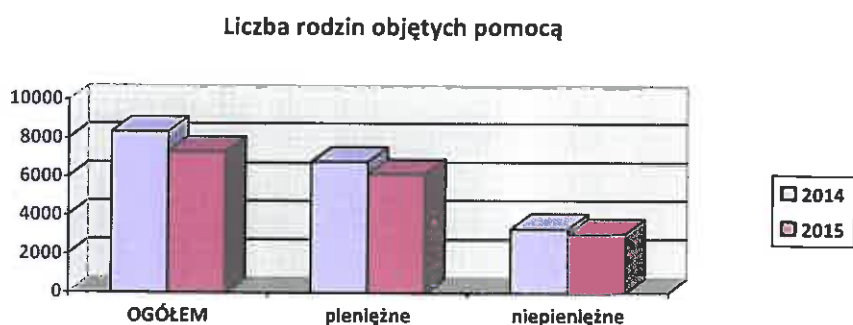
Zjawisko wykluczenia społecznego jest procesem uniemożliwiającym osobom lub grupom społecznym pełne uczestnictwo w społeczeństwie. Może ono wynikać z braku zasobów, np. miejsc pracy, alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez młodzież, alternatywnej opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi itd. Proces ten może sam generować rozmaite formy deprivacji, np. zerwanie więzi rodzinnych, uzależnienia czy społeczną izolację.

Osiągnięcie pozytywnych efektów zadań postawionych przed pracownikami wymaga od nich dużej wiedzy, otwartości, cierpliwości, zaangażowania, a przede wszystkim zrozumienia trudnej sytuacji osób zgłaszających się do Ośrodka.

Pomocą w formie zadań zleconych i zdań własnych bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania w roku 2015 objęto ogółem 7.306 rodzin, na ogólną liczbę osób w tych rodzinach 14.954, w tym:

- w formie świadczeń pieniężnych – 6.162 rodziny o liczbie osób w tych rodzinach 12.820,

- w formie świadczeń niepieniężnych – 3.056 rodzin o liczbie osób w tych rodzinach 7.411.

W ramach zadań własnych Ośrodek objął pomocą 7.236 rodzin, którym przyznano świadczenie w trybie decyzji na ogólną liczbę 14.956 osób w tych rodzinach.

Pomocą w ramach zleconych objęto 246 rodzin, na ogólną liczbę 738 osób w tych rodzinach.

	2011	2012	2013	2014	2015
Zadania własne					
Liczba rodzin	8.378	8.242	8.586	8.182	7.236
Liczba osób	18.130	17.878	18.363	17.429	14.956
Zadania zlecone					
Liczba rodzin	89	123	187	221	246
Liczba osób	205	322	483	637	738

Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w latach 2014 – 2015

wyszczególnienie	2014 rok			2015 rok		
	liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach	liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i własnych	11.432	8.343	17.848	11.271	7.306	14.954
Świadczenia pieniężne	8.651	6.815	14.767	8.686	6.162	12.820

Świadczenia niepieniężne	4.397	3.312	8.511	4.159	3.056	7.411
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych	241	221	637	278	246	738
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych	11.259	8.182	17.429	11.103	7.236	14.956
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej	X	7.286	14.767	X	6.499	12.399
w tym: wyłącznie w postaci pracy socjalnej	X	2.854	5.506	X	2.271	4.209

Świadczeniobiorcy pomocy społecznej

Świadczenia pomocy społecznej przyznawane i wypłacane przez MOPS Bydgoszcz zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej adresowane są do osób i rodzin znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne zasoby, uprawnienia i możliwości.

Priorytetowym celem działań realizowanych przez MOPS jest udzielanie osobom i rodzinom różnorodnych form wsparcia, umożliwiających przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych. Rodzaj, forma i rozmiary świadczenia były adekwatne do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy, odpowiadały celom i mieściły się w możliwościach pomocy społecznej.

Świadczenia pieniężne

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje osobom / rodzinom, które spełniają jednocześnie dwie przesłanki wymienione w ustawie, tj. dochód osoby / rodziny nie przekracza kryterium dochodowego oraz występuje co najmniej jedna z dysfunkcji zaburzających funkcjonowanie rodziny. Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej kryterium dochodowe wynosi:

- dla osoby samotnie gospodarującej – 634 zł.
- dla osoby w rodzinie – 514 zł.

Świadczenia niepieniężne

Pomocą niepieniężną są wszystkie te świadczenia pomocy społecznej, których osoba wspierana nie otrzymuje w formie pieniężnej. Są to m.in.:

- praca socjalna,
- bilet kredytowany,
- składki na ubezpieczenie zdrowotne,
- pomoc rzeczowa na usamodzielnienie,
- sprawienie pogrzebu,
- poradnictwo specjalistyczne,
- interwencja kryzysowa,
- schronienie,
- posiłek,
- usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania,
- specjalistyczne usługi opiekuńcze,
- mieszkanie chronione,
- pobyt i usługi w domu pomocy społecznej.

Typy rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2014 – 2015

Wyszczególnienie		2014 rok		2015 rok	
		liczba rodzin	liczba osób w rodzinach	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach
RODZINY OGÓLEM		11.197	23.354	9.577	19.163
o liczbie osób	1	5.521	5.521	5.278	5.278
	2	2.316	4.632	1.663	3.326
	3	1.558	4.674	1.131	3.393
	4	1.046	4.184	816	3.264
	5	480	2.400	404	2.020
	6 i więcej	276	1.943	285	1.882
w tym rodziny z dziećmi ogółem		3.239	11.850	2.817	10.471
o liczbie dzieci	1	1.359	3.654	1.161	3.149
	2	1.118	4.128	1.007	3.765
	3	467	2.215	380	1.847
	4	193	1.120	181	1.061

	5	66	460	56	382
	6	22	145	23	184
	7 i więcej	14	128	9	83
RODZINY NIEPEŁNE OGÓLEM		1.497	4.485	1.248	3.766
o liczbie dzieci	1	696	1.491	572	1.242
	2	507	1.583	452	1.448
	3	193	816	140	593
	4 i więcej	101	595	84	483
RODZINY EMERYTÓW I RENCISTÓW OGÓLEM		1.670	2.710	1.548	2.351
o liczbie osób	1	1.041	1.041	1.057	1.057
	2	365	730	303	606
	3	168	504	115	345
	4 i więcej	96	435	73	343

Struktura wydatków w zakresie realizowanych zadań ustawowych

Środki finansowe na realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bydgoszczy zadania z zakresu pomocy społecznej pochodziły z budżetu Miasta oraz dotacji rządowych. Realizowane zadania podzielone były na zadania własne i zlecone.

W 2015r. wydatki Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bydgoszczy na realizację zadań własnych i zleconych wyniosły łącznie 90.409.778,38 zł., w tym:

83.636.111,10 zł.	wydatkowano na zadania własne,
5.269.946,02 zł.	na zadania zlecone gminie,
1.503.721,26 zł.	na zadania zlecone powiatowi,

Struktura wydatków

1. Świadczenia na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych mieszkańców Miasta

Na pomoc w formie świadczeń wydatkowano ogółem 19.444.561,17 zł.

Na kwotę tę składały się zasiłki celowe, okresowe, stałe i inne, określone w ustawie o pomocy społecznej, pomoc udzielona w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, posiłki w jadalniach i kuchniach społecznych, świadczenia w postaci składki na ubezpieczenie zdrowotne, wynagrodzenia dla opiekunów prawnych oraz koszty pogrzebów.

2. Pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym

Na pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym wydatkowano ogółem 24.516.022,23 zł., w tym na:

– realizację usług opiekuńczych	–	1.452.912,00 zł.
– prowadzenie domów dziennego pobytu	–	1.598.549,10 zł.

– prowadzenie domów pomocy społecznej	–	19.643.980,17 zł.
– rehabilitację społeczną osób niepełnosprawnych	–	436.248,10 zł.
– Powiatowy Zespół do spraw Orzekania o Niepełnosprawności	–	1.384.332,86 zł.

3. Pomoc osobom z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzinom

Na pomoc osobom z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzinom wydatkowano ogółem 8.231.268,06 zł., w tym na:

– realizację specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi	–	2.294.123,42 zł.
– prowadzenie środowiskowych domów samopomocy i klubów samopomocy	–	2.868.078,44 zł.
– prowadzenie domu pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	–	3.069.066,20 zł.

4. Pomoc osobom bezdomnym

Na pomoc osobom bezdomnym wydatkowano ogółem 2.111.000,00 zł.

Wydatki związane z udzielaniem pomocy bezdomnym przeznaczone były na prowadzenie dwóch schronisk: dla Bezdomnych Mężczyzn oraz dla Kobiet i Matek z Dziećmi.

5. Pomoc dla osób usamodzielnianych w zakresie zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej

Na pomoc pieniężną na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki oraz pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej wydatkowano kwotę 99.526,31 zł.

6. Pomoc cudzoziemcom

Na pomoc cudzoziemcom realizowaną w formie świadczeń pieniężnych wypłacanych w ramach realizowanych Indywidualnych Programów integracji wydatkowano kwotę 29.526,31 zł.

7. Potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej osobom innym niż ubezpieczeni

Wydatki związane z wydawaniem decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych wyniosły 46.920,00 zł.

8. Zadania z zakresu wspierania rodziny

Na zadania z zakresu wspierania rodziny wydatkowano ogółem 2.944.062,58 zł., w tym na:

- prowadzenie jednostek specjalistycznego poradnictwa – 756.918,41 zł.
- wspieranie rodziny przez asystentów rodziny oraz pomoc psychologiczno-pedagogiczną – 1.645.241,05 zł.
- prowadzenie placówek wsparcia dziennego – 541.903,12 zł.

9. Zadania z zakresu pieczy zastępczej

Na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych wydatkowano ogółem 5.638.988,67 zł.

10. Pomoc osobom usamodzielnianym opuszczającym pieczę zastępczą

Wydatki związane z realizacją pomocy osobom usamodzielnianym opuszczającym pieczę zastępczą wyniosły 870.929,56 zł.

Część I

Zadania z zakresu ustawy o pomocy społecznej

1. Pomoc środowiskowa na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych mieszkańców Bydgoszczy

1.1. Klienci pomocy społecznej korzystający z systemu świadczeń wspomagających osoby i rodziny

W roku 2015 z pomocy w formie świadczeń udzielonych na podstawie decyzji administracyjnych, korzystało ogółem 7.306 rodzin (14.954 osób w rodzinach). Porównując liczby osób w rodzinach objętych pomocą do liczby mieszkańców Bydgoszczy (według danych GUS na dzień 31.12.2015r. liczba mieszkańców Bydgoszczy wynosiła 336.503 osoby) świadczenia otrzymało 4,44 % bydgoszczan.

Najliczniejszą grupę klientów, którym udzielono wsparcia były środowiska jednoosobowe (osoby samotne lub samotnie gospodarujące) oraz rodziny dziećmi. Liczną grupę stanowili również emeryci i renciści.

1.2. Powody przyznania pomocy

Klientami pomocy społecznej były osoby i rodziny, które przy pomocy własnych zasobów i możliwości nie były w stanie zaspokoić swoich podstawowych potrzeb życiowych. Przyczyną braku możliwości były występujące w środowiskach dysfunkcje wynikające między innymi ze złego stanu zdrowia, sytuacji na rynku pracy, czy uzależnienia od środków psychoaktywnych. W wielu przypadkach dysfunkcje te były ze sobą sprzężone.

Rozkład dysfunkcji występujących w środowiskach objętych pomocą w 2015r.

Powód trudnej sytuacji życiowej	2014 rok		2015 rok	
	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	4.727	9.760	4.345	8.664
Sieroctwo	26	62	29	92
Bezdomność	570	632	616	673
Potrzeba ochrony macierzyństwa	473	2.091	517	2.284
w tym: wielodzietność	228	1.237	226	1.272
Bezrobocie	3.566	8.629	2.965	7.153
Niepełnosprawność	3.550	6.208	3.529	6.019
Długa lub ciężka choroba	1.482	2.555	1.621	2.594
Bezradność w sprawach opiek-wych i prowadzenia gospodarstwa domowego	1.945	6.644	1.649	5.598
w tym: rodziny niepełne	1.472	4.334	1.229	3.594
rodziny wielodzietne	484	2.585	379	2.130
Przemoc w rodzinie	301	874	277	773
Alkoholizm	441	743	398	658
Narkomania	28	61	34	64
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	165	228	155	194
trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	2	7	2	7
Zdarzenie losowe	11	29	13	30
Sytuacja kryzysowa	9	21	43	92

Liczby rodzin w kolumnach nie należy sumować, ponieważ powodem przyznania pomocy mogła być więcej niż jedna przesłanka

Najczęstszymi dysfunkcjami występującymi w rodzinach, którym przyznano pomoc były: ubóstwo (59,47 % ogółu rodzin korzystających z pomocy społecznej), bezrobocie (40,58 %) i niepełnosprawność (48,30 %).

1.3. System świadczeń

Pomoc mieszkańcom Miasta udzielana była w formie zasiłków pieniężnych oraz w formie bezgotówkowej, polegającej na pokrywaniu kosztów świadczeń bezpośrednio realizatorowi pomocy (np. pokrywaniu kosztów posiłków).

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej świadczenia miały charakter stały, okresowy lub celowy (świadczenia jednorazowe przyznawane na zaspokojenie określonej potrzeby np. na zakup żywności, odzieży, opału, leków i inne).

Szczegółowy wykaz świadczeń zrealizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bydgoszczy w 2015r.

Rodzaj świadczenia	Kwota (w zł.)	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Średnia wysokość świadczenia (w zł.)
zasiłki stałe	7.943.067,21	1.898	17.826	445,59
zasiłki okresowe	5.171.848,30	3.278	18.214	283,95
pomoc w formie posiłku	1.304.598,20	3.300	348.232 ¹	3,67
zasiłki celowe na dożywianie	2.070.408,64	7.060	33.130	62,49
pozostałe zasiłki celowe	1.935.752,30	4.105	12.324	157,07
sprawienie pochówku	99.659,24	50	50	1.993,18
zasiłki na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	8.960,00	13	13	689,23
RAZEM	18.506.218,97	X	X	X

¹ Liczba świadczeń równa się ilości posiłków.

1.4. Opłacanie składki na ubezpieczenie zdrowotne

Zgodnie z art.66 ust.1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bydgoszczy opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne 1.782 osobom pobierającym zasiłek stały. W 2015r. opłacono 16.487 składek na ogólną kwotę 727.453,00 zł.

1.5. Realizacja wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

W roku 2015 kontynuowano realizację wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” przyjętego uchwałą Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 (M.P.2013.1024 z późn. zm.)

W 2015 roku na realizację programu wydatkowano ogółem 2.595.793,60 zł., z czego 519.999,60 zł. (tj. 20,03 %) pochodziło z budżetu gminy, a 2.075.794,00 zł. (tj. 79,97 %) z budżetu państwa.

W ramach programu udzielano wsparcia w formie posiłku lub świadczenia pieniężnego (zasiłku celowego) na zakup posiłku lub żywności.

Pomocą w formie posiłków objęte były dzieci i uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej (posiłki spożywano w żłobkach, przedszkolach i szkołach) oraz osoby dorosłe (posiłki spożywano w jadłodajniach).

Zasiłki celowe na zakup posiłku lub żywności przyznawano w sytuacji braku możliwości zapewnienia posiłku.

Pomoc realizowano na podstawie przeprowadzonych rodzinnych wywiadów środowiskowych i wydanych decyzji administracyjnych.

W przypadku uczniów oraz dzieci w ramach rocznego przygotowania przedszkolnego w szkole lub przedszkolu, ustawodawca przewidział możliwość objęcia pomocą bez konieczności ustalania sytuacji rodzinnej, tj. bez przeprowadzania wywiadu środowiskowego – decyzję o skorzystaniu z posiłku podejmował dyrektor placówki oświatowej. W 2015r. żadne dziecko nie skorzystało z tego rodzaju pomocy.

Realizacja programu osłonowego „Pomoc Miasta Bydgoszczy w zakresie dożywiania”

W roku 2015 kontynuowano również realizację programu osłonowego przyjętego uchwałą Nr LI/1124/14 Rady Miasta Bydgoszczy z dnia 29 stycznia 2014r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego „Pomoc Miasta Bydgoszczy w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020.

Program „Pomoc Miasta Bydgoszczy w zakresie dożywiania” jest programem osłonowym w rozumieniu art.17 ust.2 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej dotyczącym realizacji zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym.

Celem programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji oraz osób dorosłych, które z różnych względów nie są w stanie same zabezpieczyć sobie posiłku lub środków na jego zakup.

Program jest elementem polityki społecznej Miasta Bydgoszczy w zakresie:

- poprawy poziomu życia rodzin o niskich dochodach,
- poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży,
- kształtowania właściwych nawyków żywieniowych.

Ubóstwo rodzin, zjawisko niedożywiania dzieci i uczniów, a także rosnące wydatki na żywność pogarszają standard życia rodzin, a tym samym ograniczają możliwość zabezpieczenia podstawowych potrzeb życiowych pozostających na ich utrzymaniu dzieci.

W 2015 roku na realizację programu osłonowego wydatkowano ogółem 779.213,24 zł.

Wykaz świadczeń zrealizowanych w ramach programów dożywiania

Rodzaj świadczenia	Kwota (w zł.)	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	Liczba świadczeń *	Średnia wysokość świadczenia (w zł.)
„Pomoc państwa w zakresie dożywiania” – ogółem	2.595.793,60	X	X	X
z tego: posiłki	574.094,05	1.678	167.171	3,43
z tego: dzieci	111.406,35	279	22.113	5,04

uczniowie	404.499,50	1.317	131.406	3,08
dorośli	58.188,20	101	13.652	4,26
zasilki celowe	2.021.699,55	6.856	32.409	62,38
„Pomoc Miasta Bydgoszczy w zakresie dożywiania” – ogółem	779.213,24	X	X	X
z tego: posiłki	730.504,15	1.622	181.061	4,03
z tego: dzieci	69.592,53	235	15.503	4,49
uczniowie	183.330,10	727	59.163	3,10
dorośli	477.581,52	660	106.395	4,49
zasilki celowe	48.709,09	662	721	67,56
RAZEM oba programy	3.375.006,84	X	X	X

* W przypadku pomocy w formie posiłku liczba świadczeń równa jest liczbie spożytych posiłków

Organizacje, które dożywiają podopiecznych MOPS

- PKPS – Kujawsko-Pomorski Zarząd Wojewódzki
wydano 3.205 posiłków dla 23 osób na kwotę 13.461,00 zł.
- Caritas Diecezji Bydgoskiej
wydano 16.190 posiłków dla 88 osób na kwotę 67.998,00 zł.
- PCK – Kujawsko-Pomorski Zarząd Okręgowy
wydano 11.355 posiłków dla 67 osób na kwotę 47.691,00 zł.
- Stowarzyszenie „Z Potrzeby Serca”
wydano 6.485 posiłków dla 36 osób na kwotę 27.237,00 zł.
- Stowarzyszenie „Bydgoska Pomoc Społeczna”
wydano 21.839 posiłków dla 112 osób na kwotę 91.723,80 zł.

Wykaz jadłodajni, w których nie jest wymagana decyzja Ośrodka Pomocy Społecznej:

- Stołówka PCK – Bydgoszcz, ul. Floriana 18
- Kuchnia dla Ubogich – Bydgoszcz, ul. Koronowska 14
- Bydgoskie Stowarzyszenie Miłosierdzia św. Wincentego a’Paulo
Bydgoszcz, Al. Ossolińskich 2
- Jadłodajnia Betlejem – Bydgoszcz, ul. Drukarska 6

1.6. Wynagrodzenia dla opiekunów prawnych

W ramach zadań z zakresu administracji rządowej Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bydgoszczy wypłacał na podstawie postanowień sądu wynagrodzenia dla opiekunów prawnych za sprawowanie opieki nad osobą całkowicie ubezwłasnowolnioną.

W 2015r. wypłacono 189 świadczeń 17 opiekunom prawnym.

Koszt zadania wraz z obsługą wyniósł 44.937,38 zł.

2. Pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym

2.1. Usługi opiekuńcze

Realizatorami usług opiekuńczych w roku 2015 były następujące podmioty:

- a. Stowarzyszenie „Z Potrzeby Serca” – Bydgoszcz, ul. Jodłowa 14
- b. Polski Czerwony Krzyż – Bydgoszcz, ul. Warmińskiego 10

Usługi opiekuńcze świadczone są dla osób w miejscu zamieszkania, które z powodu wieku, stanu zdrowia nie są w stanie samodzielnie zaspokoić codziennych potrzeb życiowych w zakresie utrzymania m.in. higieny osobistej, czystości odzieży, przygotowania posiłku itp. Wymiar czasu świadczonych usług uzależniony był od stanu zdrowia i sytuacji rodzinnej klienta.

W 2015r. łącznie wydatkowano na to zadanie 1.452.912,00 zł., z tego:

- „Z Potrzeby Serca” – 963.246,00 zł.
- PCK – 489.666,00 zł.

Pomoc skierowana była do 679 osób, w tym 575 samotnych. Liczba wykonanych godzin: 121.076.

Średni koszt jednej godziny wyniósł 12,00 zł.

Na terenie Miasta realizowana była także pomoc w postaci specjalistycznych usług opiekuńczych, kierowana do osób wymagających, z uwagi na rodzaj niepełnosprawności, specjalistycznej opieki.

W 2015r. zadanie realizował Dom Pomocy Społecznej „Słoneczko” z siedzibą w Bydgoszczy przy ul. Gałczyńskiego 2.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze skierowane były do osób, które ze względu na wiek, chorobę lub z innych przyczyn wymagały pomocy, a były jej pozbawione. Specjalistyczne usługi dostosowane były do szczególnych potrzeb klientów MOPS, wynikających z rodzaju ich schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

W 2015r. z pomocy w formie usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych skorzystało łącznie 278 osób.

	liczba osób	liczba godzin	kwota	średni koszt 1 godz.
usługi opiekuńcze	679	121.076	1.452.912,00 zł.	12,00 zł.
specjalistyczne usługi opiekuńcze	278	65.418	2.294.123,42 zł.	35,07 zł.
RAZEM	957	186.494	3.747.035,42 zł.	X

2.2. Dzielne Domy Pomocy Społecznej

Osoby o obniżonej sprawności psychofizycznej, które z uwagi na zaawansowany wiek, stan zdrowia lub skomplikowaną sytuację rodzinną wymagały wsparcia w organizacji życia codziennego, korzystały z funkcjonujących na terenie Miasta dziennych domów pomocy społecznej (zwanym Domami Dziennego Pobytu).

W Bydgoszczy działają następujące Domy Dziennego Pobytu:

- DDP „Senior” – ul. Jodłowa 14
- DDP „Kapuściska” – ul. Kapuściska 10
- Ośrodek Wsparcia dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej – ul. Gałczyńskiego 2

Placówki zapewniały klientom posiłki, zajęcia wspierająco-rehabilitacyjne, pomoc w sprawach osobistych, rodzinnych, aktywne formy spędzania czasu, zajęcia o charakterze kulturalno-edukacyjnym itp.

W 2015 roku w zajęciach uczestniczyły 222 osoby.

Wydatki związane z prowadzeniem dziennych domów pomocy społecznej wyniosły ogółem 1.598.549,10 zł.

placówka	liczba uczestników	wydatki
DDP „Senior”	60	580.000,00 zł.
DDP „Kapuściska”	75	638.328,00 zł.

Ośrodek Wsparcia dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej	87	380.221,10 zł.
RAZEM	222	1.598.549,10 zł.

2.3. Domy Pomocy Społecznej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował zadanie polegające na kierowaniu, umieszczaniu i ustalaniu odpłatności za pobyt mieszkańców Miasta w domach pomocy społecznej.

W 2015 roku w Bydgoszczy funkcjonowały 3 domy pomocy społecznej o różnym profilu. Placówki te dysponowały łącznie 301 miejscami dla pensjonariuszy.

Domy pomocy społecznej według typów

Typ domu	Liczba miejsc statutowych	Liczba mieszkańców (narastająco)	Roczne wydatki	Średni miesięczny koszt utrzymania 1 mieszkańca
„Jesień Życia” dla osób w podeszłym wieku	75	90	2.778.187,68 zł.	3.086,88 zł.
„Promień Życia” dla osób przewlekle somatycznie chorych	170	198	6.640.792,49 zł.	3.255,29 zł.
„Słoneczko” dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	56	64	3.069.066,20 zł.	4.567,06 zł.
RAZEM	301	352	12.488.046,37 zł.	X

W ciągu roku w bydgoskich domach pomocy społecznej rotacyjnie przebywało 352 mieszkańców. Na umieszczenie czeka 77 osób.

Liczba osób oczekujących na umieszczenie w bydgoskich domach pomocy społecznej

DPS	Liczba osób oczekujących na przyjęcie do DPS (stan na dzień 31.12.2015r.)	Liczba wolnych miejsc w DPS (stan na 31.12.2015r.)
Jesień Życia	32	0
Promień Życia	45	0
Słoneczko	0	0

Spośród oczekujących na umieszczenie w bydgoskich domach pomocy społecznej najwięcej osób ubiega się o miejsce w domu dla osób przewlekle somatycznie chorych.

W 2015r. w domach pomocy społecznej w innych gminach rotacyjnie przebywało 443 mieszkańców Bydgoszczy.

Domy pomocy społecznej, zgodnie z założeniami, miały za zadanie zaspokajanie niezbędnych potrzeb bytowych, opiekuńczych, edukacyjnych, społecznych i religijnych przebywających w nich podopiecznych, przy uwzględnieniu wolności, intymności, godności i poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.

Placówki zapewniały, oprócz miejsca zamieszkania, wyżywienia i odzieży, także opiekę, pielęgnację i pomoc w podstawowych czynnościach życiowych. Świadczyły usługi wspomagające, polegające na prowadzeniu terapii zajęciowej, podnoszeniu sprawności, a także zaspokajaniu potrzeb religijnych i kulturalnych, utrzymaniu i rozwijaniu przez podopiecznych kontaktów z rodziną i środowiskiem. W przypadku dzieci placówka świadczyły również usługi w zakresie potrzeb edukacyjnych. Podopieczni mieli możliwość nauki i uczestnictwa w zajęciach rewalidacyjnych. Istotną metodą edukacyjną było uczenie i wychowanie przez poświadczenie życiowe.

2.4. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych określone w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych realizował Dział Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Środki na realizację zadań pochodziły z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz z budżetu Miasta.

W 2015 roku udzielono pomocy osobom niepełnosprawnym w zakresie rehabilitacji, ograniczenia skutków niepełnosprawności, likwidacji barier utrudniających osobom niepełnosprawnym funkcjonowanie w społeczności lokalnej poprzez:

- dofinansowanie do likwidacji barier w komunikowaniu i technicznych – 113 osobom
- dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych – 88 osobom
- dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych i leczniczych środków technicznych – zrealizowano 1.336 wniosków złożonych przez osoby niepełnosprawne
- dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych – 276 osobom niepełnosprawnym i 220 opiekunom
- dofinansowanie działalności 7 warsztatów terapii zajęciowej – 255 uczestników
- dofinansowanie do organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych – 52 imprezy, w których uczestniczyło 3.431 osób.

W omawianym okresie dokonano zwrotu kosztów wyposażenia stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej – 21 stanowisk pracy.

Na realizację zadań określonych w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych w 2015r. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przyznał środki finansowe w kwocie 8.097.628 zł. W 2015 roku wykorzystano środki w wysokości 8.070.313 zł, co stanowi 99,66 % środków przyznanych.

W omawianym okresie realizowano zadania pilotażowego programu Aktywny Samorząd na podstawie Umowy nr AS3/000012/02/D zawartej w dniu 02 kwietnia 2013r. – Aneks nr 5 z dnia 09 marca 2015r, Aneks 12 z dnia 21.12.2015r.

Działania przewidziane w programie umożliwiają samorządom aktywniejsze włączyć się w działania na rzecz inkluzji społecznej osób niepełnosprawnych.

Celem głównym programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów programu w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

W ramach programu w 2015 roku udzielono pomocy osobom niepełnosprawnym w zakresie:

- dofinansowania do uzyskania prawa jazdy kategorii B – 4 osobom
- dofinansowanie do zakupu protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne – 9 osobom
- dofinansowanie do utrzymania w sprawności technicznej elektrycznego wózka inwalidzkiego – 6 osobom
- dofinansowanie kosztów opieki nad osobą zależną – opłata za pobyt dziecka w żłobku lub przedszkolu) – 9 osobom
- dofinansowanie kosztów uzyskania wykształcenia na poziomie wyższym – zrealizowano 284 wnioski.

Na realizację zadań pilotażowego programu Aktywny Samorząd otrzymano środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w wysokości 941.799,04 zł. Na dzień 31.12.2015r. wykorzystano kwotę 870.811,02 zł., co stanowi 92,46 % środków przyznanych.

2.5. Orzekanie o niepełnosprawności

Powiatowy Zespół do spraw Orzekania o Niepełnosprawności realizował następujące zadania:

- ustalał niepełnosprawność osób, które nie ukończyły 16 roku życia,
- ustalał stopień niepełnosprawności osób, które ukończyły 16 rok życia,
- wydawał legitymacje potwierdzające fakt bycia niepełnosprawnym,
- wydawał karty parkingowe.

Wydane przez Zespół orzeczenia, poza ustaleniem niepełnosprawności, określały również wskazania odnośnie osoby orzekanej, w tym: dotyczące odpowiedniego zatrudnienia, szkolenia, konieczności zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji, konieczności stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji, konieczności stałego współdziałania (na co dzień)

opiekuna dziecka w procesie leczenia, rehabilitacji i edukacji, spełnienia przez osobę niepełnosprawną przesłanek określonych w przepisach ustawy Prawo o ruchu drogowym (znaczne ograniczenie możliwości samodzielnego poruszania się).

Posiadanie orzeczenia uprawniało m.in. do podjęcia pracy w warunkach chronionych, korzystania z dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, korzystania z zasiłków i świadczeń pielęgnacyjnych, zasiłków z pomocy społecznej o charakterze stałym, otrzymania karty parkingowej.

W 2015 roku łącznie wydano 11.888 orzeczeń oraz 2.989 legitymacji osobom niepełnosprawnym.

	ORZECZENIA			LEGITYMACJE		
	ogółem	z tego		ogółem	z tego	
		Miasto Bydgoszcz	powiat bydgoski		Miasto Bydgoszcz	powiat bydgoski
Łącznie	11.888	9.346	2.542	2.989	2.529	460
dzieci (poniżej 16 r.ż.)	1.606	1.171	435	843	698	145
dorośli (powyżej 16 r.ż.)	10.282	8.175	2.107	2.146	1.831	315

Ponadto Zespół wydał 3.111 kart parkingowych, z tego:

- dla mieszkańców miasta Bydgoszczy – 2.651
- dla mieszkańców powiatu bydgoskiego – 460

W roku 2015 Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności realizował zadanie ze środków:

- dotacji od Wojewody – 933.349,98 zł.
- własnych powiatu – 198.089,88 zł.
- porozumienia z powiatem bydgoskim – 252.893,00 zł.

3. Pomoc osobom z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzinom

3.1. Specjalistyczne usługi opiekuńcze

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi przyznawane były na podstawie przepisów ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej i dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności.

Usługi te wykonywane są przez osoby posiadające odpowiednie przygotowanie specjalistyczne, a także doświadczenie w pracy z osobami dotkniętymi chorobą psychiczną. Pomoc w tej formie świadczona jest w oparciu o zapisy Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych, które określa rodzaje specjalistycznych usług opiekuńczych, kwalifikacje osób świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze, warunki i tryb ustalania i pobierania opłat za specjalistyczne usługi świadczone osobom z zaburzeniami psychicznymi oraz warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat.

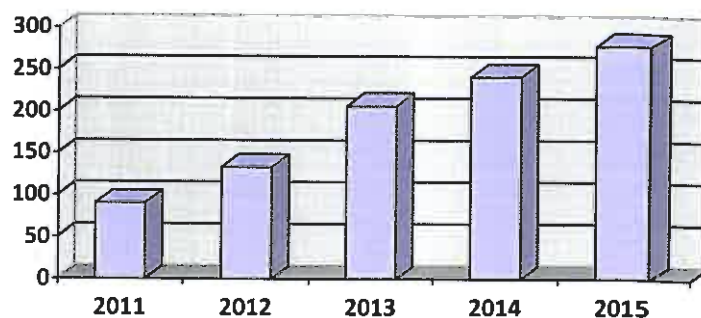
W roku 2015 usługi specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi realizował DPS „Słoneczko”. Łącznie w całym roku zrealizowano 65.418 godzin usług na ogólną kwotę 2.294.123,42 zł.

Koszt 1 roboczogodziny usług wyniósł 35,07 zł.

	Liczba osób objętych pomocą ogółem	w tym: samotnych	liczba zrealizowanych godzin usług	kwota	koszt 1 godziny
rok 2014	241	48	57.842,0	1.950.950,00	33,73
rok 2015	278	53	65.418,0	2.294.123,42	35,07

Z roku na rok obserwuje się wzrost liczby osób objętych pomocą w formie specjalistycznych usług opiekuńczych.

Liczba osób objętych pomocą w latach 2011-2015

3.2. Środowiskowe Domy Samopomocy

Środowiskowe domy samopomocy świadczyły usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym, w szczególności: trening funkcjonowania w codziennym życiu, trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów, trening umiejętności spędzania czasu wolnego, poradnictwo psychologiczne, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych, terapię ruchową oraz inne formy postępowania przygotowujące do uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej lub podjęcia zatrudnienia, w tym w warunkach pracy chronionej na przystosowanym stanowisku pracy.

W 2015 roku środowiskowe domy samopomocy prowadzone były przez 6 placówek. Łącznie dysponowały 183 miejscami. Z usług środowiskowych domów skorzystało łącznie 215 osób.

Podmiot prowadzący	Liczba miejsc statutowych	Liczba uczestników w całym 2015 roku
ŚDS „Niezapominajka” ul. Ogrodowa 9	35	42
ŚDS „Bławatek” ul. Dunikowskiego 2	20	25
ŚDS „Wrzos” ul. Janosika 4	30	38
ŚDS przy DPS „Słoneczko” ul. Gałczyńskiego 2	38	44

ŚDS „Stokrotka” ul. Mińska 15a	30	31
ŚDS „Sami Swoi” ul. Łomżyńska 54	30	35
RAZEM	183	215

Uczestnicy w 2015 roku brali czynny udział w imprezach, spotkaniach integracyjnych, uroczystościach wśród których wymienić należy:

- zabawa karnawałowa w MDK nr 1
- przedstawienia teatralne, wyjścia do kina
- wycieczka autokarowa do Sopotu i Gdańska
- uczestnictwo w V Festiwalu Kultur Świata
- uczestnictwo w spotkaniu „Święto Rodzin”
- wspólne grillowanie
- wycieczka autokarowa do Afrykarium (ZOO Wrocław)
- uczestnictwo w Turnieju Kręglarskim
- wyjścia do Myślęcinka, na Wyspę Młyńską
- zabawa Andrzejkowa
- udział w koncercie w Filharmonii Pomorskiej
- uroczysta Wigilia
- zabawa Sylwestrowa
- wspólne kolędowanie uczestników ŚDS w kościele na Bielanych

4. Pomoc osobom bezdomnym

4.1. Udzielanie schronienia

Zapewnienie schronienia należy do zadań gminy o charakterze obowiązkowym. W 2015r. schroniska i noclegownie usytuowane na terenie Bydgoszczy dysponowały 333 miejscami zabezpieczającymi pobyt osobom bezdomnym. Rotacyjnie w ciągu roku przebywało w nich 547 osób.

Nazwa i adres jednostki	liczba miejsc	liczba osób przebywających
Centrum Pomocy dla Bezdomnych Mężczyzn ul. Fordońska 422	165	335
Centrum Pomocy dla Bezdomnych Kobiet i Matek z Dziećmi ul. Polanka 9	168	212 (142 kobiety + 70 dzieci)
RAZEM	333	547

W obu schroniskach realizowane były indywidualne programy wychodzenia z bezdomności zapewniające osobie bezdomnej wsparcie w procesie wychodzenia z bezdomności.

Z oferty placówek korzystały osoby nieposiadające własnego miejsca zamieszkania lub niemogące z różnych przyczyn przebywać w dotychczasowym środowisku.

Placówki poza możliwością czasowego zamieszkania zapewniały całodzienne wyżywienie, możliwość korzystania z kąpieli, dokonania prania, zmiany odzieży, uzupełnienia brakującej garderoby, poradnictwo prawne, socjalne (pomoc w załatwianiu spraw urzędowych – wyrobieniu dowodu tożsamości, złożeniu wniosku dot. przydziału lokalu socjalnego, złożeniu dokumentów dotyczących przyznania świadczenia rentowego lub emerytalnego itp.), bezpłatne wykonanie fotografii do dokumentów tożsamości, możliwość tymczasowego zameldowania, pomoc psychoterapeutyczną, opiekę lekarską i pielęgniarską.

4.2. Jadłodajnie

Na terenie Bydgoszczy działa 6 jadłodajni, z których w czterech nie są wymagane decyzje MOPS. Są to:

- Stołówka PCK; ul. Floriana 18
- Bydgoskie Stowarzyszenie Miłosierdzia św. Wincentego a'Paulo; Al. Ossolińskich 2
- Kuchnia dla Ubogich im. św. Brata Alberta; ul. Koronowska 14
- Jadłodajnia Betlejem (Caritas Diecezji Bydgoskiej); ul. Drukarska 6

5. Pomoc dla osób usamodzielnianych w zakresie zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej

W roku 2015 osobom opuszczającym ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze oraz zakłady poprawcze Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bydgoszczy udzielił pomocy w formie:

- pieniężnej na usamodzielnienie dla 1 wychowanka – 4.941,00 zł.
- pieniężnej na kontynuowanie nauki dla 24 wychowanków – 91.585,31 zł.
- rzeczowej na zagospodarowanie dla 2 wychowanków – 3.000,00 zł.

Łączne wydatki na pomoc dla osób usamodzielnianych w zakresie zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej w 2015 roku wyniosły 99.526,31 zł.

6. Pomoc rodzinie w sytuacji kryzysowej i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Podstawowym aktem prawnym w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej jest ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz wynikające z niej przepisy wykonawcze, w szczególności rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty”.

Interwencja Kryzysowa w Bydgoszczy jest wielofunkcyjnym ośrodkiem wsparcia. Placówka świadczy pomoc osobom, dzieciom, rodzinom, które znalazły się w trudnej sytuacji kryzysowej w wyniku zdarzenia losowego, sytuacji rodzinnej lub trudnych przeżyć osobistych.

Ośrodek realizuje funkcje:

- diagnostyczno-konsultacyjną poprzez rozpoznanie sytuacji kryzysowej, jej charakteru, specyfiki oraz związanych z tym ewentualnych zagrożeń,
- terapeutyczną poprzez krótkotrwale oddziaływanie ukierunkowane na poprawę funkcjonowania osób w kryzysie.

Do głównych zadań Ośrodka należy:

- prowadzenie poradnictwa,
- wzmacnianie pozytywnych stron rodziny w danej sytuacji,
- ujawnienie najważniejszych stron problemu, wskazanie na sposoby radzenia sobie z nim,
- w przyszłości planowane jest uruchomienie Telefonu Zaufania dla osób szukających pomocy przy zachowaniu anonimowości.

BZPOW świadczy powyższe usługi przy ul. Dunikowskiego 2.

W 2015 roku z porad psychologa, pedagoga i pracownika socjalnego skorzystały 124 osoby.

W dniu 1 sierpnia 2010r. weszła w życie nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, która przewidywała powołanie tzw. zespołów interdyscyplinarnych.

Tryb powołania zespołu określa uchwała nr IX/61/11 Rady Miasta Bydgoszczy z dnia 23 marca 2011r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia i organizacji poza rządowych, mogą także wchodzić kuratorzy sądowi, jak również osoby działające na rzecz przeciwdziałania przemocy

Obecnie Zespół Interdyscyplinarny działa na podstawie Zarządzenia Nr 297/2014 Prezydenta Miasta Bydgoszczy z dnia 14 maja 2014r.

Zadaniem Zespołu, zgodnie z art.9b ust.2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy

w rodzinie było integrowanie i koordynowanie działań podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,

- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Zespół Interdyscyplinarny w celu rozwiązania problemów związanych z wystąpieniem przemocy

w indywidualnych przypadkach tworzył grupy robocze.

Do zadań grup roboczych należało w szczególności:

- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie,
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodziło do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodziło do przemocy oraz efektów tych działań.

W przypadkach występowania zjawiska przemocy w rodzinie, uprawnione podmioty miały obowiązek stosowania procedury „Niebieskie karty”.

W 2015 roku na terenie Bydgoszczy zostało wszczętych 691 postępowań z zastosowaniem tej procedury.

Liczba „Niebieskich Kart”, które wpłynęły do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w roku 2015 przekazane przez przedstawicieli:

- jednostek organizacyjnych pomocy społecznej – 31
- policji – 635
- oświaty – 12
- gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych – 6
- ochrony zdrowia – 7

7. Pomoc cudzoziemcom

W roku 2015 kontynuowano rozpoczętą w 2014r. realizację Indywidualnych Programów Integracji dla dwóch rodzin cudzoziemców, którzy osiedlili się w Bydgoszczy.

Na podstawie ustawy o pomocy społecznej oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 marca 2009r. w sprawie udzielania pomocy cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą (Dz.U. Nr 45, poz.366 ze zm.) cudzoziemcy realizujący Indywidualne programy Integracji w 2015r. korzystali ze świadczeń finansowych w łącznej wysokości 29.208,00 zł. Świadczenia przeznaczone były na utrzymanie, pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego, tłumaczenia dokumentów oraz udział tłumacza przy załatwianiu spraw urzędowych.

8. Potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej osobom innym niż ubezpieczeni

W 2015r. na podstawie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych przeprowadzono postępowania administracyjne i wydano 209 decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej. Prawo do przyznano osobom, które nie były ubezpieczone i spełniały kryterium dochodowe określone w ustawie o pomocy społecznej. Wydatki związane z wydaniem decyzji w 2015r. wyniosły 46.920 zł.

9. Praca socjalna

Udzielanie pomocy w formie pracy socjalnej nie jest warunkowane kryterium dochodowym, a więc nie wymaga przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego i wydania decyzji administracyjnej. Praca socjalna świadczona jest na rzecz osób i rodzin korzystających i niekorzystających ze świadczeń pieniężnych pomocy społecznej.

W 2015 roku pomocą w formie pracy socjalnej objęto 6.499 środowisk o łącznej liczbie 12.399 osób w tych rodzinach. W liczbie tej jest 2.271 środowisk, które nie korzystały z pomocy finansowej.

Ustawa o pomocy społecznej definiuje pracę socjalną jako działalność zawodową polegającą na pomocy osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do wypełniania ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. W praktyce oznacza to realizację wszystkich tych elementów życia, dzięki którym każda z osób będzie zdolna wypełniać przypisane jej role społeczne – rodzica, opiekuna, pracownika, itp.

Jednym z zadań pracy socjalnej jest także podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie i niwelowanie skutków marginalizacji społecznej rodzin i osób.

W ramach prowadzonej pracy socjalnej pracownicy socjalni podejmowali działania polegające na: wsparciu, towarzyszeniu, rzecznictwie na rzecz klientów, poradnictwie, rozszerzaniu kontaktów społecznych, budowaniu sieci wsparcia społecznego, edukacji w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego.

Część II

Zadania z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

1. Informacja z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny

Zadania z zakresu wspierania rodziny zostały określone w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Dział Wsparcia Rodziny i Asysty Rodzinnej świadczy pomoc mieszkańcom Bydgoszczy. Oferta Działu obejmuje poradnictwo i konsultacje indywidualne, zajęcia grupowe oraz asystę rodzinną. W skład zespołu specjalistów wchodzi: psycholog, pedagog, specjaliści pracy z rodziną. Z Działem współpracują również radcy prawni udzielający poradnictwa z zakresu prawa rodzinnego. W 2015 roku podejmowane były następujące działania wspierające rodziny:

1. Wsparcie poprzez konsultacje indywidualne dla rodzin przeżywających:

- trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych (udzielono 120 porad)
- problemy rodzinne, kryzysy małżeńskie (udzielono 349 porad)
- problemy osobowościowe (udzielono 111 porad)
- doświadczających przemocy (udzielono 111 porad)
- inne tj. uzależnienia, współuzależnienia, bezrobocie, sprawy socjalne, interwencja kryzysowa (udzielono 14 porad)
- pełnoletnim wychowankom udzielono 9 konsultacji.

Łącznie w 2015 roku specjaliści objęli oddziaływaniem indywidualnym 244 osoby (182 rodziny), udzielono 714 konsultacji indywidualnych.

2. Poradnictwo prawne

W 2015 roku do radców prawnych zgłosiło się 537 osób, udzielono 663 porady z zakresu prawa rodzinnego.

3. Poradnictwo grupowe

W 2015 roku Dział zorganizował 2 cykle spotkań o charakterze psychoedukacyjnym pt. „Świadome rodzicielstwo” dla osób przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, cykl zajęć grupowych pt. „Samotne rodzicielstwo” dla rodziców samotnie wychowujących dzieci, 6 spotkań na terenie Rejonowych Ośrodków Pomocy Społecznej pt. „Stres – pogromca wewnętrznej harmonii” oraz zajęcia grupowe dla dzieci z rodzin korzystających z pomocy Działu – „Śnieżne zabawy bez śniegu” realizowane w okresie ferii zimowych. Łącznie w zajęciach grupowych wzięło udział 114 osób.

4. Asysta rodzinna

W 2015 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bydgoszczy, w Dziale Wsparcia Rodziny i Asysty Rodzinnej, zatrudnionych było 10 asystentów rodziny, w tym 9 osób na umowę o pracę w pełnym wymiarze godzin, a 1 osoba na umowę zlecenie (praca w charakterze tłumacza języka migowego i jednocześnie asystenta rodziny na rzecz 1 rodziny). Głównym celem pracy asystenta rodziny było wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, profilaktyka zapobiegająca rozpadowi rodziny, a także reintegracja w przypadku umieszczenia dzieci poza rodziną.

W 2015 roku wsparciem asystenta objęto łącznie 118 rodzin. Przeciętny czas pracy asystenta z rodziną wynosił 10 miesięcy.

Poniżej zestawienie ilościowe dot. rodzin i dzieci korzystających ze wsparcia asystenta rodziny wg podziału na podmiot kierujący do asysty rodzinnej:

Podmiot zgłaszający do asysty	Liczba rodzin	Liczba dzieci w tych rodzinach
Sąd Rodzinny	56	139
Rejonowe Ośrodki Pomocy Społecznej	62	169
RAZEM	118	308

W 2015 roku asystenci zakończyli współpracę z 42 rodzinami, z czego w przypadku:

- 17 rodzin – ze względu na osiągnięcie celów
- 15 rodzin – ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę

- 4 rodzin – ze względu na brak efektów pracy
- 6 rodzin – ze względu na zmianę metody pracy, która polegała na monitorowaniu ich sytuacji po zakończonej pracy z asystentem rodziny (monitoring rodziny trwał przeciętnie 3 miesiące i miał na celu wzmocnienie nabytych przez rodzinę umiejętności oraz podtrzymanie świadomości sprawstwa).

Na dzień 31.12.2015 roku wsparciem asystenta objętych było 76 rodzin.

Najbardziej oczekiwanym efektem pracy asystentów rodziny było zmniejszenie liczby dzieci kierowanych do całodobowych placówek opiekuńczo – wychowawczych, a także zwiększenie szans na reintegrację rodzin, których dzieci w takich instytucjach przebywają.

Poniższa tabela przedstawia liczbę dzieci, które powróciły z pieczy instytucjonalnej do rodzin naturalnych.

działania asystenta w 2015	efekty	liczba rodzin	liczba dzieci
praca na rzecz powrotu dzieci pod opiekę rodziców biologicznych	powrót dzieci do rodziny biologicznej	16	27

Ważnym elementem w pracy z rodzinami objętymi asystą były spotkania integracyjne i psychoedukacyjne na terenie Działu Wsparcia Rodziny i Asysty Rodzinnej, w organizację których angażowali się wszyscy pracownicy Działu oraz asystenci rodziny:

- spotkanie edukacyjne „Jem zdrowo, czuję się zdrowo” we współpracy z dietetykiem w celu propagowania zdrowego stylu życia – udział 3 rodzin, 5 dzieci (8 osób)
- festyn „Dzień Rodziny” z okazji Dnia Matki, Dnia Dziecka i Dnia Ojca; współpraca z Komisariatem Bydgoszcz–Wyżyny, Strażą Miejską, Pałacem Młodzieży, firmą „Ciupak” Transport, fundacją dr Clown, Cane Pro Humano, Klubem Motocyklowym, a gwiazdą festynu był zespół polsko–romski Jamaro Sveto – udział 34 rodziny, 68 dzieci (111 osób)
- spotkanie psychoedukacyjne z cyklu „Bezpieczne Wakacje”; współpraca z Miejską Komendą Policji w Bydgoszczy oraz Rejonowym Wodnym Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym z pokazem łodzi ratunkowej – udział 5 rodzin, 12 dzieci, 10 wychowanków z Ośrodka Szkolno – Wychowawczego nr 2 wraz z opiekunami (30 osób)

- spotkanie „Przystanek na czytanie. Pani Bajka i Bajarz Kolejarz zapraszają na niesamowitą podróż” zorganizowane w celu propagowania czytelnictwa, integracji rodziny i wspólnie spędzanego czasu – udział 2 rodziny, 3 dzieci (5 osób)
- spotkanie edukacyjne „Utrwalanie prawidłowych wzorców zdrowego stylu życia w rodzinie” współpraca: pracownicy NFZ – udział 18 rodzin (18 osób dorosłych)
- „Spotkanie Wigilijne” dla rodzin objętych asystą zorganizowane przy okazji „Jasełek z Orange”, gdzie krzewiono polskie tradycje wigilijne i świąteczne – udział 4 rodzin, 12 dzieci (18osób)

Ponadto rodziny i dzieci objęte wsparciem asystentów rodzin brały czynny udział w wydarzeniach kulturalnych w mieście:

- udział w przedstawieniu w Operze Nova w Bydgoszczy w ramach projektu „Promocja marki Województwa Kujawsko-Pomorskiego” pt.: „Jaś i Małgosia” – udział 8 rodzin, 14 dzieci (22 osoby)
- udział w przedstawieniu w Teatrze Polskim w Bydgoszczy pt.: „Plastusiowy Pamiętnik” – udział 3 rodziny, 7 dzieci (10 osób)
- udział w przedstawieniu w Operze Nova w Bydgoszczy w ramach projektu „Promocja marki Województwa Kujawsko-Pomorskiego” pt.: „Magiczny sklep z zabawkami” – udział 17 rodzin, 41 dzieci (58 osób)
- udział w spotkaniu „Wieczór marzeń w ZOO” zorganizowane przez Leśny Park Kultury i Wypoczynku w Bydgoszczy – udział 1 rodzina, 5 dzieci (7 osób)

Dzieci z rodzin objętych asystą uczestniczyły także w koloniach letnich zorganizowanych przez Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy w Międzywodziu nad morzem oraz w Funce w Borach Tucholskich. Z tej formy pomocy skorzystało 20 dzieci.

Ponadto w 2015 roku pracownicy Działu uczestniczyli m.in. w zespołach ds. okresowej oceny sytuacji rodzin objętych wsparciem asystenta, w posiedzeniach Stałego Zespołu ds. Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka w Bydgoskim Zespole Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych i w Dziale Rodzinnej Pieczy Zastępczej, w posiedzeniach grup roboczych dot. procedury Niebieskiej Karty oraz posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego.

Dodatkowo pracownik Działu zorganizował i prowadził spotkania szkoleniowe dla pracowników ROPS Bartodzieje, Szwederowo, Błonie i Ośrodka Wsparcia dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej dot. realizacji procedury "Niebieskie Karty" i zasad funkcjonowania Grup Roboczych" (udział 79 osób), a także współprowadził szkolenie dla kadry kierowniczej pomocy społecznej i Policji w Bydgoszczy nt. „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – prawo i praktyka w realizacji procedury „Niebieskie Karty” (udział 46 osób). Ponadto pracownicy Działu uczestniczyli w konferencji naukowej z okazji 40-lecia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej nr 2 – „Wokół dziecka i rodziny”, szkoleniu pt. Agresja i autoagresja u dzieci i młodzieży, seminarium „(Nie)rzeczywisty świat, czyli nastolatek w objęciach seksbiznesu”, seminarium „(Nie)rzeczywisty świat, czyli nastolatek w pułapce hazardu”, debacie AntyNarkotykowej, szkoleniu dot. ochrony danych osobowych oraz szkoleniu pt. „Sposoby radzenia sobie ze stresem w pracy i w domu, profilaktyka wypalenia zawodowego, elementy asertywności w relacji ja – inni”.

W ramach powierzonych zadań Dział zajmował się również obsługą administracyjną Zespołu Interdyscyplinarnego.

Przy wykonywaniu zadań na rzecz rodziny pracownicy Działu ściśle współpracowali z podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny a w szczególności z policją, kuratorami, sądami, szkołami.

2. Informacja z realizacji zadań z zakresu pieczy zastępczej

W 2015r. Dział Rodzinnej Pieczy Zastępczej objął opieką i wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej łącznie 194 rodziny zastępcze, w których przebywało (według stanu na dzień 31.12.2015r.) 276 dzieci.

Liczba rodzin zastępczych i umieszczonych dzieci

Typ rodziny zastępczej	Liczba rodzin	Liczba dzieci
rodziny zastępcze spokrewnione	139	165
rodziny zastępcze niezawodowe	35	43
zawodowe rodziny zastępcze	3	10
zawodowe rodziny zastępcze specjalistyczne	3	4

zawodowe rodziny zastępcze o charakterze pogotowia rodzinnego	10	24
rodzinny dom dziecka	4	30
RAZEM	194	276

W 2015r. rozwiązano 14 rodzin zastępczych, z czego 11 dzieci powróciło do biologicznych rodziców, w pozostałych przypadkach dzieci zostały umieszczone w BZPOW – 3 dzieci, a nad jednym opiekę przejęła rodzina biologiczna w ramach niezawodowej rodziny zastępczej.

W zawodowych rodzinach zastępczych o charakterze pogotowia rodzinnego przebywało łącznie 44 dzieci, z czego po raz w pierwszy w rodzinnej pieczy zastępczej umieszczono 17 dzieci, 4 dzieci powróciło do rodziny naturalnej, a 7 dzieci trafiło do adopcji.

W ramach działalności szkoleniowej Dział Rodzinnej Pieczy Zastępczej przeprowadził:

- cykl szkoleń psychoedukacyjnych dla istniejących już rodzin zastępczych,
- szkolenia dla spokrewnionych rodzin zastępczych (4 szkolenia),
- szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji niezawodowej i zawodowej rodziny zastępczej (2 szkolenia).

Podobnie jak w latach poprzednich Dział Rodzinnej Pieczy Zastępczej organizował grupę wsparcia dla spokrewnionych rodzin zastępczych.

W 2015r. dzięki współpracy z Fundacją Orange zorganizowano wspólnie z Działem Wsparcia Rodziny i Asysty Rodzinnej Mikołajki. Zorganizowano również spotkanie świąteczne, w którym uczestniczyły zawodowe rodziny zastępcze. W trakcie roku DRPZ przekazał dzieciom i opiekunom zastępczym przeszło 380 bezpłatnych biletów wstępu na imprezy kulturalne w Bydgoszczy m.in. do Opery Nova, Filharmonii, ZOO, Teatru Polskiego, Family Parku i kina. Dla dzieci organizowano zajęcia plastyczne, a w okresie wakacji wspólne wyjścia wraz z opiekunami zastępczymi do ZOO, na stadion Zawiszy i do Straży Pożarnej.

Podstawą pracy koordynatora jest plan pomocy dziecku, który jest przygotowywany we współpracy z pracownikiem socjalnym z terenu zamieszkania biologicznych rodziców dziecka. Praca koordynatora zakłada powrót dziecka do rodziny biologicznej lub w przypadku, gdy jest to niemożliwe, regulowanie jego sytuacji prawnej. Systematycznie dokonywane są oceny funkcjonujących rodzin zastępczych, co trzy lub sześć miesięcy odbywają się zespoły ds. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, do sądu

przekazywane są sprawozdania o całokształcie sytuacji osobistej i rodzinnej dziecka (co 6 miesięcy, chyba że postanowienie zakłada częściej) oraz opinie o zasadności jego pobytu w rodzinie zastępczej. Koordynatorzy występują również do sądu z wnioskami o pozbawienie rodziców biologicznych władzy rodzicielskiej, uregulowanie kontaktów z dzieckiem i rozwiązanie rodziny zastępczej.

W DRPZ w 2015 zatrudnionych było czterech specjalistów – 3 psychologów i 1 pedagog. Ich głównym zadaniem są działania diagnostyczne, obejmujące diagnozę kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej w celu oceny ich predyspozycji do sprawowania pieczy, diagnozę dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej, diagnozę funkcjonujących już rodzin zastępczych w celu ustalenia przyczyn ewentualnych trudności i doboru najlepszej metody pracy z dzieckiem i rodziną. Ponadto specjaliści prowadzą działalność związaną z poradnictwem, psychoedukacją i wsparciem psychologicznym rodzin i dzieci nie tylko umieszczonych w pieczy zastępczej, ale również dzieci biologicznych i usamodzielnianych wychowanków różnych form rodzinnej pieczy zastępczej. Ponadto uczestniczą w zewnętrznych zespołach ds. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej na terenie BZPOW. Diagnozy psychologiczne dzieci przeprowadzane przez psychologów są wykorzystywane w bieżącej pracy koordynatora

2.1. Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych

W przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki przez rodziców, powiat zobowiązany jest zapewnić dziecku opiekę w pieczy zastępczej.

Najczęstsze przyczyny umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej to:

- uzależnienia rodziców,
- bezradność w spawach opiekuńczo-wychowawczych,
- sieroctwo lub półsieroctwo,
- przemoc w rodzinie,
- niepełnosprawność lub długotrwała choroba co najmniej jednego z rodziców,
- pobyt za granicą z powodu pracy zarobkowej co najmniej jednego z rodziców,
- ubóstwo i nieodpowiednie warunki mieszkaniowe.

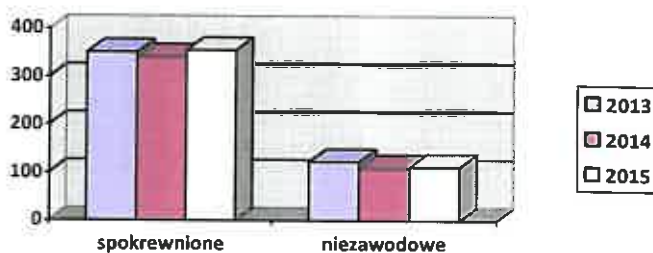
Rodzinnymi formami pieczy zastępczej są:

- rodziny zastępcze spokrewnione,
- rodziny zastępcze niezawodowe,
- rodziny zastępcze zawodowe, w tym zawodowe, pełniące funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowe specjalistyczne,
- rodzinne domy dziecka

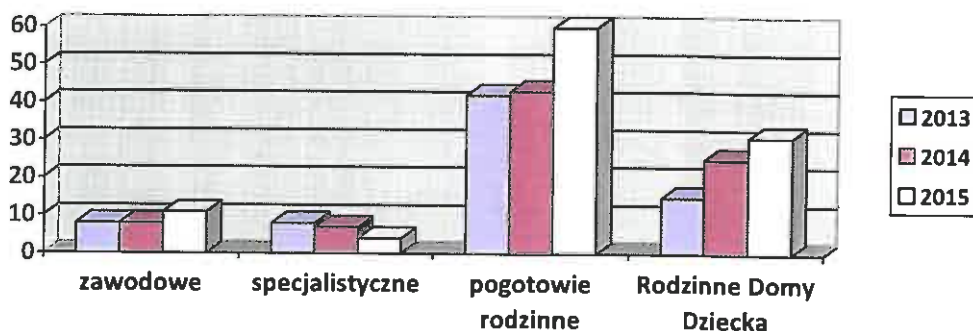
Rodzinnie formy pieczy zastępczej funkcjonujące w 2015r. na terenie Bydgoszczy

Typ rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba rodzin	Liczba dzieci
rodziny zastępcze spokrewnione	296	355
rodziny zastępcze niezawodowe	94	112
rodziny zastępcze zawodowe	3	11
rodziny zastępcze zawodowe specjalistyczne	3	4
rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	11	60
rodzinne domy dziecka	4	31
RAZEM	411	573

Liczba dzieci w rodzinach zastępczych

Liczba dzieci w zawodowych rodzinach zastępczych

W roku 2015 na terenie Bydgoszczy działały następujące placówki opiekuńczo-wychowawcze:

— Bydgoski Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych – placówka wielofunkcyjna o łącznej liczbie miejsc statutowych 193 obejmująca filie:

- ul. Traugutta 5 : 30 miejsc
- ul. Stolarska 2 : 45 miejsc, w tym 15 wsparcia dziennego
- ul. Łomżyńska 54/1 : 14 miejsc
- ul. Łomżyńska 54/2 : 13 miejsc
- ul. Bora Komorowskiego 22/1 : 14 miejsc
- ul. Bora Komorowskiego 57 : 10 miejsc
- ul. Bora Komorowskiego 63/13 : 10 miejsc
- Pl. Chełmiński 7/9 : 14 miejsc
- ul. Grunwaldzka 49/2 : 13 miejsc
- ul. Dunikowskiego 2 : 30 miejsc wsparcia dziennego

— Rodzinny Dom Dziecka – placówka rodzinna

- ul. Charzykowska 18a : 8 miejsc

Bydgoski Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych – placówka opiekuńczo-wychowawcza wielofunkcyjna świadczy usługi opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci i młodzieży pozbawionych częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej. Działalność prowadzona jest na terenie miasta w dziesięciu wymienionych powyżej filiach.

W placówce o liczbie miejsc statutowych 193, opiekę i wychowanie otrzymało 317 dzieci i młodzieży (w tym 44 z grupy wsparcia dziennego).

Średni koszt utrzymania jednego wychowanka BZPOW w 2015 roku wyniósł:

4.399,52 zł – w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej

578,36 zł – w placówkach wsparcia dziennego

Działalność interwencyjna świadczona przez Bydgoski Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych polega m.in. na zapewnieniu dziecku:

- doraźnej opieki przez całą dobę na czas trwania sytuacji kryzysowej,
- kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych,
- opieki i wychowania do czasu powrotu do rodziny naturalnej lub umieszczenia w rodzinie zastępczej, adopcyjnej, placówce rodzinnej albo socjalizacyjnej.

Do placówki przyjmowane są dzieci od lat 10, w wyjątkowych przypadkach młodsze.

Działalność socjalizacyjna świadczona przez Bydgoski Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych polega m.in. na zapewnieniu dziecku:

- całodobowej opieki i wychowania,
- zajęć wychowawczych, korekcyjnych, terapeutycznych rekompensujących brak wychowania w rodzinie,
- odpowiedniej rehabilitacji,
- podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny naturalnej, znalezienia rodziny przysposabiającej lub umieszczenie w rodzinie zastępczej.

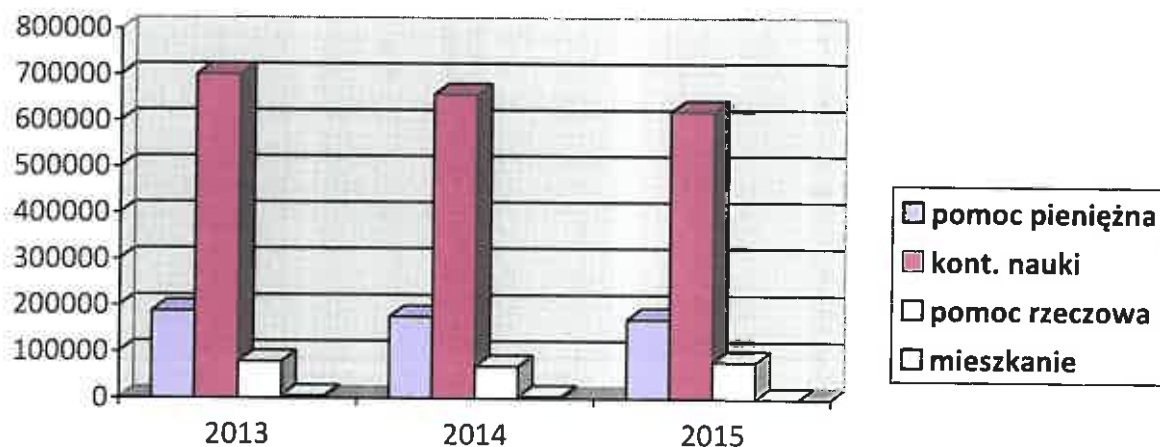
Ponadto Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bydgoszczy opłacał utrzymanie 56 wychowanków pochodzących z Bydgoszczy, a umieszczonych w Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych oraz Zakładach Opiekuńczo-Lecznicznych na terenach innych powiatów, m.in. powiat Białogardzki, Brodnicki, Grudziądzki, Lipnowski, Pleszewski, Świecki, Sępoleński, Włocławski, Żniński oraz Miasto Toruń.

2.2. Wydatki związane z przyznawaniem pomocy osobom usamodzielnianym opuszczającym pieczę zastępczą

W 2015r. poniesiono wydatki związane z przyznawaniem pomocy pełnoletnim osobom, które opuściły pieczę zastępczą w łącznej wysokości 870.929,56 zł.

Rodzaj otrzymanej pomocy			Pełnoletni wychowankowie opuszczający:	
			rodzinną pieczę zastępczą	instytucjonalną pieczę zastępczą
rok 2014	pomoc pieniężna na usamodzielnienie	liczba wychowanków	26	26
		liczba świadczeń	26	26
		kwota	109.407,38 zł.	66.402,52 zł.
	pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	liczba wychowanków	120	38
		liczba świadczeń	1.027	313
		kwota	505.511,10 zł.	151.901,78 zł.
	pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej	liczba wychowanków	24	12
		liczba świadczeń	24	12
		kwota	46.333,00 zł.	22.686,93 zł.
	uzyskanie odpowiednich warunków mieszkaniowych	liczba wychowanków	1	1
		liczba świadczeń	11	2
		kwota	3.300,00 zł.	300,00 zł.
rok 2015	pomoc pieniężna na usamodzielnienie	liczba wychowanków	25	16
		liczba świadczeń	25	16
		kwota	98.323,20 zł.	72.274,75 zł.
	pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	liczba wychowanków	106	42
		liczba świadczeń	933	321
		kwota	463.619,07 zł.	157.149,54 zł.
	pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej	liczba wychowanków	26	8
		liczba świadczeń	26	8
		kwota	65.764,00 zł.	13.499,00 zł.
	uzyskanie odpowiednich warunków mieszkaniowych	liczba wychowanków	1	—
		liczba świadczeń	1	—
		kwota	300,00 zł.	—

Wydatki dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej

Część III

Działania na rzecz włączenia społecznego

Jednym z zadań pomocy społecznej jest aktywizacja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez objęcie ich zindywidualizowaną pracą socjalną, pomocą w przewyżczeniu barier w powrocie na rynek pracy poprzez udostępnianie usług o charakterze edukacyjnym, zawodowym, zdrowotnym i społecznym, a także angażowanie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym do uczestnictwa w środowiskowych formach aktywizujących.

Pomoc tego rodzaju skierowana była do bezrobotnych lub niepełnosprawnych klientów pomocy społecznej w wieku aktywności zawodowej.

1. Klub Integracji Społecznej

W 2015r. w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bydgoszczy funkcjonował jeden Klub Integracji Społecznej „Wiatrak” przy ul. Kleeberga 2.

Działania podejmowane w KIS mają na celu przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego między innymi poprzez:

- minimalizowanie skutków długotrwałego bezrobocia,
- prowadzenie poradnictwa zawodowo-psychologicznego,
- kształtowanie umiejętności w zakresie kompetencji społecznych,
- kształtowanie postaw samodzielności w poszukiwaniu zatrudnienia,
- opracowywanie i realizacja programów pomocowych,
- rozpoznawanie możliwości zatrudnienia na lokalnym rynku pracy,
- propagowanie działań wolontarystycznych, społecznych oraz idei spółdzielni socjalnych,
- prowadzenie działalności samopomocowej w zakresie zwiększenia aktywności społecznej i korzystanie z dostępnej infrastruktury.

Realizacja działania obejmowała prowadzenie zajęć motywacyjno-edukacyjnych pomagających w starcie zawodowym, które odbywały się poprzez treningi umiejętności społecznych, warsztaty rozwoju osobistego i zawodowego, warsztaty tematyczne aktywizujące uczestników, a także grupy wsparcia dla osób uzależnionych.

W 2015r. z pomocy i wsparcia Klubu Integracji Społecznej „Wiatrak” skorzystało 1.578 osób.

2. Centrum Integracji Społecznej

Liczba osób długotrwale bezrobotnych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym o niskiej aktywności zawodowej jest bardzo zróżnicowana pod względem przyczyn pozostawania bez pracy, jak i potrzeb w zakresie reintegracji społeczno-zawodowej. Grupy wykluczone i o obniżonej zdolności do pracy to w dużym stopniu równocześnie najuboższa część mieszkańców Bydgoszczy.

Zbiorowość tę cechuje ubóstwo materialne, długookresowe i wielokrotne pozostawanie poza rynkiem pracy, a także długotrwały brak dostępu do szkolenia zawodowego. Mniejszą szansę na pracę mają również osoby z tzw. grup podwyższonego ryzyka, narażone na dyskryminację. Do takich grup należą osoby niepełnosprawne, uzależnione, często nieakceptowane z powodu obniżonej sprawności umysłowej, czy drastycznie nieestetycznego wyglądu. Zasadnicze trudności z wejściem na rynek pracy mają też osoby przejściowo wykluczone przebywające w więzieniu, długo chorujące, a także bezdomne.

Wykluczenie społeczne jest stanem samotrwałającym się, którego przełamanie nie jest możliwe bez przywrócenia spójności społecznej.

Program Centrum Integracji Społecznej w Bydgoszczy jest ważnym instrumentem wsparcia i readaptacji społeczno-zawodowej grup nie będących społecznie i ekonomicznie samo wystarczającymi oraz ich integracji z rynkiem pracy.

Jego zasadniczym celem jest zwiększenie możliwości wyjścia z izolacji i przywrócenie do podejmowania ról społecznych, w tym zawodowych, przez osoby długotrwale pozostające na marginesie życia społecznego.

Zasadniczym zadaniem CIS jest realizowanie pełnego zakresu programu zatrudnienia socjalnego umożliwiającego walkę z ubóstwem i społecznym wykluczeniem.

Realizacja programu ma ostatecznie zapewnić usamodzielnienie osób dotkniętych dysfunkcjami, zagrożonych lub podlegających wykluczeniu społecznemu, a tym samym uniezależnienie ich od instytucji pomocowych.

Cele Programu CIS to:

1. wykształcenie umiejętności pozwalających na pełnienie ról społecznych i osiągnięcie pozycji społecznych dostępnych osobom nie podlegającym wykluczeniu społecznemu;
2. nauczenie planowania życia i zaspokajania potrzeb własnym staraniem, zwłaszcza przez możliwość osiągania własnych dochodów poprzez zatrudnienie lub działalność gospodarczą;
3. zdobycie umiejętności racjonalnego gospodarowania posiadanymi środkami pieniężnymi;
4. nabycie przez uczestników CIS umiejętności zawodowych oraz przyuczenie do wykonywania określonych prac lub określonych zadań zawodowych, przekwalifikowanie lub podwyższenie kwalifikacji zawodowych;
5. zdobycie wiedzy w zakresie rozpoczynania i prowadzenia samodzielnej działalności gospodarczej oraz zdobycia wiedzy na temat zakładania i prowadzenia spółdzielni socjalnych;
6. umożliwienie wzajemnego wsparcia emocjonalnego i doskonalenia wewnętrznego uczestników;
7. nabycie umiejętności odkrywania i rozumienia własnej osoby;
8. przyjęcie akceptowanego społecznie systemu wartości, celów i ideałów oraz umiejętność realizowania swoich potrzeb w sposób zgodny z zasadami i normami społecznymi;
9. przyswojenie prozdrowotnych postaw;
10. wykorzystanie nabytych umiejętności w życiu codziennym.

Przyjęte cele są realizowane kompleksowo:

- przez równoległe prowadzenie reintegracji społecznej i zawodowej;
- współpracę z rodzinami uczestników w przezwyciężeniu problemów;

Reintegracja społeczna realizowana jest poprzez:

- warsztaty terapeutyczne;
- grupy wsparcia, samopomocowe;

- grupy edukacyjne;
- grupy integrująco-wychowawcze.

Reintegracja zawodowa realizowana jest poprzez:

- przyuczenie do zawodu;
- przekwalifikowanie;
- podwyższenie kwalifikacji;
- zajęcia praktyczne (warsztaty, praktyki w Zakładach Adaptacyjno - Szkoleniowych);
- naukę w zakresie rozpoczynania i prowadzenia działalności gospodarczej;
- naukę w zakresie rozpoczynania i prowadzenia spółdzielni socjalnych
- przyswajanie podstaw ekonomii społecznej.

Do Programu mogą zgłaszać się osoby:

- bezrobotne - bez prawa do zasiłku dla osób bezrobotnych
- w trudnej sytuacji materialnej
- korzystające z pomocy społecznej
- niepełnosprawne – stopień lekki i umiarkowany
- bezdomne
- zwolnione z zakładu karnego
- uzależnione od alkoholu, po leczeniu odwykowym
- uzależnione od narkotyków, po leczeniu odwykowym

Uczestnicy CIS zostają zakwalifikowani do poszczególnych grup szkoleniowych w zależności od ich możliwości psychofizycznych, zainteresowań, uzdolnień i poziomu umiejętności zawodowych, na podstawie badań przeprowadzonych przez psychologa i doradcę zawodowego we współpracy z pracownikiem socjalnym i instruktorami zawodu.

CIS zapewnia wszystkim uczestnikom bezpieczne i higieniczne warunki uczestnictwa, w tym środki ochrony indywidualnej, szkolenie w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, przeprowadzenie odpowiednich badań lekarskich.

Zapewnia również nieodpłatnie jeden posiłek dziennie w trakcie pobytu.

Uczestnictwo w Programie trwa 12 miesięcy i może być przedłużone o kolejne 6 miesięcy.

Po zakończeniu Programu Uczestnik może zostać skierowany do pracy u pracodawcy lub pracy w CIS. Uczestnicy mogą też podjąć wspólną działalność gospodarczą w formie spółdzielni socjalnej.

Rezultaty Indywidualnego Programu Zatrudnienia Socjalnego realizowanego w 2015r.

Działanie	Liczba Uczestników
Przyjęto do Programu	11
Oświadczenie o rezygnacji	1
Zaprzestanie – długotrwała nieobecność nieusprawiedliwiona	2
Zaprzestanie – naruszenie postanowień Programu	—
Podjęcie pracy	6
Zakończenie programu – brak podjęcia zatrudnienia	—
Przedłużenie IPZS o dalsze 6 miesięcy	2
Liczba Uczestników zatrudnionych w wyniku realizacji IPZS Skuteczność wyrażona w % (6 Uczestników z 11 podjęło zatrudnienie; 2 Uczestnikom przedłużono Program o kolejne 6 miesięcy)	66,7 %

3. Prace społecznie użyteczne

Prace społecznie użyteczne stanowią jedno z narzędzi aktywizacji osób bezrobotnych. Są to prace wykonywane przez osoby bezrobotne, bez prawa do zasiłku, korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej.

W 2015r. prace społecznie użyteczne wykonywało 130 osób: 127 kobiet i 3 mężczyzn.

Polegały na wykonywaniu czynności związanych z pomocą sąsiedzka świadczoną u podopiecznych MOPS.

Koszt jednej roboczo-godziny wynosił 8,10 zł. (w tym 4,86 zł. PUP + 3,24 zł. MOPS).

Liczba zrealizowanych godzin: 19.450,5.

Część IV

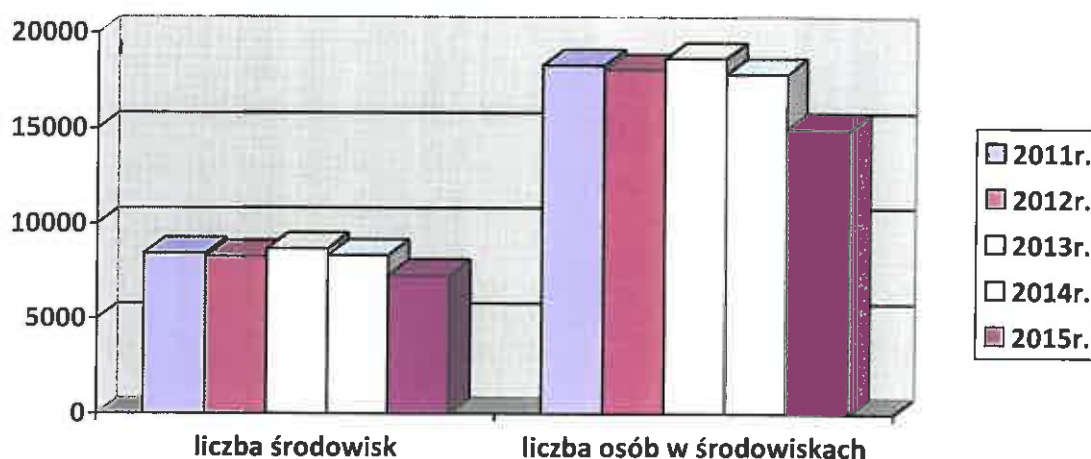
Wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej na rok 2016

Integralną częścią niniejszego sprawozdania jest przedłożenie wykazu potrzeb w zakresie działania pomocy społecznej zgodnie z art.110 ust.9 i art. 112 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej.

Sporządzenie wykazu potrzeb obejmuje zadania finansowane z budżetu wojewody, gminy i powiatu. Program został opracowany na podstawie wcześniej wypełnionych przez rejonowe ośrodki pomocy społecznej kwestionariuszy ankiet bilansowania potrzeb w zakresie pomocy społecznej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bydgoszczy na podstawie danych uzyskanych w wyniku sporządzanych sprawozdań prowadzi diagnozę występujących zjawisk społecznych. Analiza i ocena tych zjawisk pozwala na określenie zapotrzebowania na świadczenia pomocy społecznej. W celu zaspokojenia zidentyfikowanych potrzeb niezbędny jest rozwój istniejących i tworzenie nowych form pomocy społecznej i samopomocy.

W roku 2015 z pomocy społecznej w różnych formach skorzystało 7.306 rodzin, w których znajdowało się 14.954 osoby.

Głównym powodem udzielania pomocy było ubóstwo, bezrobocie oraz niepełnosprawność. W trudnej sytuacji bytowej pozostawało 4.345 rodzin (8.664 osoby w tych rodzinach), z powodu bezrobocia pomoc otrzymało 2.965 rodzin (7.153 osoby w rodzinach), natomiast z powodu niepełnosprawności – 3.529 rodzin (6.019 osób w rodzinach).

Alkoholizm zdiagnozowano w 398 rodzinach o łącznej liczbie 658 osób.

Na terenie Bydgoszczy jest 410 rodzin zastępczych (w tym 21 zawodowych), które wychowują 572 dzieci pozbawionych opieki ze strony rodziców biologicznych. W 21 zawodowych rodzinach zastępczych wychowuje się 106 dzieci.

Z przedstawionych powyżej danych wynika, że dysfunkcje występujące w wyżej wymienionych rodzinach wymagają wyodrębnienia potrzeb w następujących obszarach działania pomocy społecznej:

I. Pomocy środowiskowej w zakresie:

1. dożywiania dzieci, młodzieży i osób dorosłych, szczególnie starych, chorych i niepełnosprawnych
2. udzielania pomocy finansowej mieszkańcom w częściowym ponoszeniu opłat związanych z utrzymaniem mieszkania (czynsz, energia, gaz)
3. zabezpieczenia w środki na częściowe zabezpieczenie kosztów zakupu opału
4. aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych poprzez organizację prac społecznie użytecznych (szczególnie dotyczy kobiet świadczących usługi opiekuńcze tzw. Pomoc sąsiedzka wykonywana w miejscu zamieszkania osób potrzebujących takiej opieki) i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu
5. pozyskiwania kandydatów do prowadzenia form pieczy zastępczej nad dziećmi w tym spokrewnionych, zawodowych i niezawodowych rodzin zastępczych.
6. pozyskiwania mieszkań chronionych dla wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo - wychowawcze oraz lokali dla osób deklarujących prowadzenia rodzinnych domów dziecka,
7. pozyskiwanie środków pozabudżetowych w tym z Unii Europejskiej na realizację projektów dotyczących przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, wsparcia rodzin z pieczy zastępczej, rozwoju usług opiekuńczych, usamodzielniania życiowego osób bezdomnych poprzez rozwój mieszkań wspomaganych (treningowych), pozyskiwania mieszkań

- z przeznaczeniem na mieszkania chronione dla wychowanków opuszczających pieczę zastępczą i osób niepełnosprawnych,
8. doskonalenie istniejącego systemu pomocy i wsparcia w ramach Zespołów Interdyscyplinarnych zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie ,
 9. świadczenie usług opiekuńczych osobom w wieku senioralnym, niepełnosprawnym, oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w tym ze środków pozyskanych z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014 -2020.
 10. realizacja programów w zakresie wspierania rodziny i rodzinnej pieczy zastępczej w tym ze środków pozyskanych z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014 -2020.

II. Pomocy instytucjonalnej w zakresie:

1. prowadzenia przy Bydgoskim Zespole Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych grup wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży zagrożonej niedostosowaniem społecznym oraz prowadzenie mieszkań dla usamodzielnianych wychowanków
2. prowadzenie świetlic opiekuńczo-wychowawczych,
3. pozyskanie dodatkowego metrażu dla Środowiskowego Domu Samopomocy „Wrzos” w celu zachowania reguł ze standardem liczb uczestników.

III. Pozostałe potrzeby pomocy społecznej

1. pozyskanie środków na rozwijanie metod pracy socjalnej
2. współpraca z organizacjami społecznymi realizującymi zadania z zakresu pomocy społecznej z wyłonionymi w drodze ogłaszanych konkursów przede wszystkim w zakresie dożywiania osób bezdomnych, zabezpieczenia schronienia osobom bezdomnym oraz dystrybucji żywności z Unii Europejskiej dla podopiecznych MOPS oraz dostarczania odzieży oraz świadczącymi usługi w domach dziennego pobytu
3. podejmowanie w ramach pracy socjalnej aktywności zawodowej skierowanej do osób w wieku poprodukcyjnym i tworzenie przy Rejonowych Ośrodkach Pomocy

- Społecznej mini „Klubów Seniora”, grup wsparcia dla osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej.
4. Utworzenie punktu konsultacyjno-szkoleniowego dla osób przewlekle psychicznie chorych i ich rodzin
 5. Pozyskiwanie środków z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 na realizację programów z zakresu pomocy społecznej skierowanych do grupy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Wykazane potrzeby będą stanowiły podstawę opracowania programu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na rok 2016.

Dyrektor
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Bydgoszczy
